

Poasen

*Poasen, wat maak ie oons elk joar wier bliej,
wiej weet now de winter is al vuurbiej,
an heel de natuur mark ie, dew'ut slimste hebt e had,
iederene is dan ook effen tralat,
now kump ter wier wark in de hof en op 't land,
en nemme wiej schuppe of grepe ter hand,
pote wiej eerpel of pote wiej bonen,
God geve dat het onze arbeid mag lonen,
want de boer weet het en het is gewis,
zonder Zijn zegen is het toch mis.*

Toen wij nog naar school gingen, was het de gewoonte om de Meester op school voor de Paasvakantie eieren mee te brengen. Dat deed ook iedereen of men het kon missen of niet. Ik weet zeker dat er enkele ouders waren, die een schot vol wichter (veel kinderen) hadden, die het eigenlijk ook niet konden missen. Maar men wil de Meester graag te vriend houden. Dat de Meester dan wel eens wat te veel van het goede kreeg is te begrijpen. De jongens moesten dan een kruiwagen lenen bij de Heerlijkheid, en hiermee brachten ze de eieren naar zijn huis in Heeten.

Dit gebruik van eieren geven moet nog stammen uit vroegere tijden, toen de koster-schoolmeester nog langs de huizen ging om de eieren op te halen, die hem als deel van zijn loon in natura toekwamen. Dit was in de helft van de negentiende eeuw nog in gebruik, en hiervan is dat versje nog afkomstig:

*Bim, bam beier,
de koster lust geen eier,
wat lust hem dan,
spek in de pan,
daar wordt de koster vet van.*

Eieren voor de Meester was ook niet meer in gebruik. Toen wij nog naar school gingen, begonnen wij zo'n week of drie, vier voor Pasen, 's zaterdags poasholt te slepen. Daar waren wij als wij 't op de huppen (heupen) hadden hele dagen druk mee. Omdat wij anders geen paasvuur hadden, moesten

wij vanzelf wel aanpakken. Allerlei afvalhout zochten wij bij elkaar. Ook sneuvelde er wel eens stiekum een dennetje of dammer, of een braamstruik. Maar het meeste bestond wel uit doorns en dergelijk spul, dat als brandhout geen waarde had. Dit gooiden we dan aan hoopjes, deden er een lang touw omheen, en dan maar trekken als kleine paardjes naar het paasvuur. We moesten wel eens in den oam scheten (op adem komen). Wat hadden wij mangs grote wille (soms heel wat schik) als dan de hoop steeds groter werd. Het ene jaar hadden wij het paasvuur bij Holterbroek en het andere jaar bij ons op een akker die men ons hiervoor aanwees. Niet te dicht bij huis, vanwege de vonkenregen, want om die tijd kan het vaak schroa dreug weer zijn.

Van het langs de huize gaan om poasholt op te halen, zoals Vader vaak vertelde uit zijn jeugd, wisten wij niets, en dat ze dan een minder mooi versje zongen als dan sommige leu knieperig waren, van:

Boaven in de hemel,

doar henk un zak met zemel,

doar henk un zak met pierenkruut,

en doar kik un gierigen duvel uut.

Een week voor Pasen als het Palmpasen was, kregen wij altijd een kuulei, die Moeder kookte in water waar we een handvol groene rogge van het land hadden gedaan, dan kleurden ze mooi groen. We kregen een zwaantje dat we op een stok prikten, en dan wat opsierden met dennegroen in gekleurd papier.

Op Goede Vrijdag gingen Vader en Moeder altijd naar de kerk in rouwkleren, net zoals ze anders naar de groove gingen. Die dag was het Nachtwoal (Heilig Avondmaal) en zo werd op plechtige wijze de dood des Heren herdacht.

Het was de gewoonte van ouds, dat men met Pasen de dunne kleren weer aantrok, dan werd het duffel buis (jas) in de kleerkast geborgen, met wat kamferballen ertussen voor de motten, en de vrouwen en meisjes kleedden zich dan wat luchtiger.

Voor de feestdagen was het een drukte van belang, want alles werd nog eens extra afgeboend, of opgepoetst. Men was wel blij als het zover was en dat er twee dagen van betrekkelijke rust waren, om eens in den oam te scheten, (op adem te komen). Met Pasen ging iedereen een van beide dagen naar de kerk, en was iedereen op zijn Paasbest gekleed, want als men eens iets nieuws kreeg, dan trok men dit meestal met Pasen voor de eerste maal aan. Altijd eerst naar de kerk, en dan werd het weer opgeborgen om alleen bij kerkgang en bijzondere gelegenheden voor de dag te worden gehaald. Schoenen kreeg men niet anders aan als naar de kerk en bij bijzondere gelegenheden. 's Zondags bij huis gewoon wit geschuurde klumpes.

Op Pasen mochten wij niet gaan reupen (stilletjes nog wat hout bij het Paasvuur doen), want Pasen was altijd een heilige feestdag, waarop men enkel het hoognodige deed. We kregen altijd wat bijzonders te eten op zulke hoogtijdagen, altijd lieten ze wel een krintenstoeten bakken, 's middags meestal rijst met krenten.

Maar het voornaamste was toch wel dat we 's avonds zat eieren mochten eten, want gewoonlijk kregen we nooit een ei. Alleen onze Grootouders aten er alle dagen een. Wij alleen als we eens ziek waren. O, wat weet ik nog goed hoe we hem dan taaiden (raakten). Ook wel eens teveel, maar het ging dan in de wedde, wie er het meest op kon. Als we dan later naar het paasvuur gingen, was het eerste wat we elkaar vroegen: "Hoe vulle eier heb ie e getten?" Wie de anderen maar de baas was. Dan werd het paasvuur aangestoken. Wat hadden we een pret, als de vlammen hoog oplaaiden en alles eromheen er door werd verlicht. En maar lopen rondom het paasvuur, zodat de vonken je om de oren stoven. Je vond het altijd jammer als de vlammen begonnen te doven en er niets als een gloeiende hoop as overbleef.

O, wat herinner ik mij die kinderjaren nog goed, als men overal in het rond de brandende paasvuren zag oplichten tegen de nachtelijke hemel.

Al worden de paasvuren elk jaar wel minder in aantal, toch blijft die gewoonte nog altijd voort bestaan, evenals het eieren eten, waarbij ik dan altijd nog weer denk aan die mooie tijd van vroeger.

Dit blijft altijd weer nieuw voor ons, dat wij met Pasen weer het feest van de opstanding mogen vieren. Ik ben wel eens bang dat in deze tijd, nu het materialistische zo sterk op ons afkomt, dit wel eens erg op de achtergrond zal raken.